

M. Assumpció Vilà i Planas

INFORME DE LA SÍNDICA DE GREUGES REFERENT A L'ACTUACIÓ D'OFICI EMMARCADA EN EL PROGRAMA DE VISITES ALS BARRIS CORRESPONENT A SANTS-BADAL

Justificació de l'actuació

La síndica de greuges de Barcelona desenvolupa el Programa de visites als barris de la ciutat de Barcelona des de l'any 2013, amb la finalitat de conèixer de primera mà la realitat dels barris en allò que afecta l'ocupació i el manteniment de l'espai públic, els equipaments públics, la mobilitat i l'accessibilitat, entre d'altres, per tal de contextualitzar així les queixes rebudes que afecten directament la qualitat de vida del veïnat.

La missió encomanada pel Consell Municipal a la síndica de greuges de Barcelona és la defensa dels drets fonamentals i les llibertats públiques dels veïns i veïnes de la ciutat i, per extensió, que l'actuació municipal s'ajusti a les normes de bon govern comunament acceptades. Amb aquesta finalitat, la síndica de greuges pot supervisar l'activitat de l'Administració municipal, especialment pel que fa als continguts de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat.

El conjunt de la ciutat i els diferents barris que la formen són l'espai col·lectiu que pertany a tota la ciutadania, on transcorre la vida quotidiana i on en gran mesura es desenvolupen les relacions socials, comercials i de lleure. Les autoritats municipals, com a responsables del disseny i l'organització de la ciutat, han de poder garantir l'equilibri, l'harmonia i la cohesió del conjunt social.

En el marc del Programa de visites als barris, la síndica va informar al seu moment la Regidoria del Districte de Sants-Montjuïc de la visita als barris de la Marina i Sants, ambdues l'any 2014.

Per dur a terme aquestes visites, s'estableix contacte amb entitats del barri i col·lectius implicats, i especialment amb les respectives associacions de veïns i veïnes. En aquesta ocasió s'han tingut en compte les característiques pròpies de Sants-Badal, situat a l'extrem oriental del Districte de Sants-Montjuïc i de Barcelona, i limítrof amb la ciutat veïna de l'Hospitalet de Llobregat. Havia format part de l'antic municipi de Sants i, des de la seva integració a la ciutat de Barcelona, ha format part del Districte amb aquest nom, fins que neix com a nou barri amb la distribució de barris de la ciutat que es desenvolupa els primers anys d'aquest segle. Es troba entre els barris de la ciutat amb una densitat de població més elevada.

Relat de la visita

La visita de la síndica de greuges al barri de Sants-Badal es realitza el dia 7 de juliol de 2021, a partir de les 17 h.

El punt de trobada és la seu de l'Associació de Veïns Badal-Brasil-La Bordeta (AV), al carrer Daoíz i Velarde, 30.

La visita s'inicia amb una reunió al local de l'entitat i posteriorment es realitza un recorregut pel barri, en el qual es mostren les qüestions exposades.

Des de l'AV es planteja, com una qüestió que constitueix un dels seus principals interessos i centra bona part de les seves accions, el **dèficit d'equipaments públics** amb què s'ha trobat el barri històricament, així com la **manca de zones verdes**.

Aquesta resolució s'emmarca dins el compromís de l'Ajuntament de Barcelona amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), d'acord amb la Mesura de Govern sobre l'Estratègia d'Impuls de l'Agenda 2030, concretament amb l'objectiu 11, aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles

Expliquen que no disposen de biblioteca pública, i que la més propera, la Biblioteca de Vapor Vell, està al límit de la seva capacitat. Tampoc tenen cap centre de serveis socials (CSS), i els més propers es troben al carrer de Sants (CSS Cotxeres de Sants) i al carrer Numància (CSS Numància), ja fora del barri, cosa que constitueix un problema especialment per a les persones grans del barri, a les quals els suposa una distància inassumible en moltes ocasions. No compten amb cap casal jove, ni amb residències ni centres de dia de titularitat pública per a gent gran, entre altres serveis que resulten imprescindibles per a la cobertura de necessitats bàsiques de la població, així com per a la millora de la qualitat de vida dels seus habitants.

Quant a les zones verdes, l'únic espai amb què compten és la plaça Olivereta (on es preveu actuar amb un projecte de reurbanització), que constitueix un punt de trobada i referència per al barri, però que esdevé clarament insuficient. S'assenyala la necessitat de poder *esponjar* el barri, que compta amb una important densitat de població (l'any 2019 se situava en 976 habitants per hectàrea residencial).

Exposen que les dues qüestions no són fàcils de resoldre, atesa l'escassa disponibilitat de solars per poder fer-hi equipaments o zones verdes, i que, per tant, resulta fonamental que políticament hi hagi un compromís per resoldre aquestes mancances, i que consegüentment s'impulsin les estratègies oportunes per fer-ho possible. Tot i així, apunten algunes possibilitats (al barri o les seves immediacions) sobre les quals creuen que podria actuar l'Ajuntament de Barcelona per aconseguir equipaments i espais verds. Aquests serien: els espais de la Citroën o els espais de confluència del carrer Roger i Joan de Sada.

Sobre aquesta qüestió, assenyalen que els dèficits que afecten Sants-Badal també solen ser compartits amb el veïnat que es troba a l'altra banda de la Riera Blanca, i que, per tant, estan vinculats al municipi de l'Hospitalet de Llobregat. Consideren que si els dos municipis, Barcelona i Hospitalet, treballessin plegats i la **Riera Blanca** deixés de funcionar com una **frontera administrativa**, seria més factible trobar solucions que podrien beneficiar els habitants d'ambdues bandes.

Valoren positivament la recent construcció de l'edifici d'equipaments del carrer Roger, que compta amb un poliesportiu, una escola bressol i un espai familiar, però segueix sent insuficient davant de les necessitats del barri. Així mateix, expliquen que, pel que fa a l'atenció a la salut, hi ha tres centres d'atenció primària (CAP) als quals es dirigeixen en funció del carrer on viuen. Al mateix carrer Roger n'hi ha un, inaugurat l'any 2019.

Assenyalen que **l'envelliment de la població** esdevé un problema al barri, i que malgrat ser una dinàmica compartida per tota la ciutat, pot afectar més els seus habitants grans, davant de la manca d'equipaments per al seu ús i espais verds.

Pel que fa als **centres educatius** del barri, no els consta que hi hagi especials dificultats quant al manteniment d'aquests, ni problemes en els processos de matriculació. Destaquen el model de l'Escola i Institut Lluís Vives, com a bon exemple, on convergeixen un edifici amb valor històric i patrimonial, amb la formació de primària i secundària per a l'alumnat del barri.

Expressen la seva inquietud per la **conservació del patrimoni històric** del barri. D'una banda, els preocupa l'antiga masia que està ubicada a la cantonada del carrer Fisas amb el carrer Roger, actualment molt malmesa i de la qual no tenen coneixement que hi hagi la voluntat de conservar-la. De l'altra, el refugi soterrani de la Guerra Civil, emplaçat al carrer Joan de Sada, que no és visitable i sols s'hi pot accedir a través de la xarxa de clavegueram, tot i que està catalogat.

M. Assumpció Vilà i Planas

L'entitat mostra amb preocupació la situació de deteriorament amb què es troben algunes construccions a la confluència dels carrer Roger, Joan de Sada i Fisas, pel perill que comporta la seva malmesa situació, sobre la qual cal destacar especialment que una bona part d'aquestes tenen les teulades d'uralita, que entenen que cal retirar de forma urgent pels problemes de salut que comporta l'**amiant**. És important tenir en compte, a més, que aquest problema es dona just davant del CAP Roger i ben a prop de l'Escola Bressol Els Gats i del poliesportiu, que s'inauguraran properament. (L'entitat ha fet arribar a la síndica, amb posterioritat a la visita, fotografies d'aquestes teulades, en les quals s'evidencia el mal estat del material).

En matèria d'**habitatge**, hi ha molta necessitat, tant per a joves com per a altres persones, cosa que dona lloc a dinàmiques d'ocupacions d'habitatges. En paral·lel, el parc d'habitatges del barri, donada la seva antiguitat, va degradant-se, de manera que s'ofereix habitatge més assequible i habitatge en males condicions, cosa que afavoreix la instal·lació de persones amb situacions més precàries.

El barri disposa d'un baix nivell de renda, així com de nivells de formació per sota de la mitjana de la ciutat. Des de l'AV, es considera que la realitat socioeconòmica i demogràfica del barri justifica la necessitat d'un **Pla de barris** que podria contribuir de forma decidida a millorar la qualitat de vida dels seus habitants. Tenen previst traslladar aquesta demanda al Districte en breu.

Tot i les dificultats econòmiques que pateix una bona part de la població del barri, les quals es van veure incrementades per la pandèmia de la Covid-19, també posen de manifest com el barri es va organitzar de forma espontània i ràpida per fer front a moltes situacions particulars.

En matèria de **mobilitat**, creuen que al barri, per la seva configuració, amb molts carrers estrets, hi ha molt marge de millora pel que fa a la pacificació del trànsit i la conversió en zona de vianants dels carrers. Assenyalen alguns punts especialment crítics, com el carrer Bassegoda, amb un trànsit molt fluid d'entrada a Barcelona, així com l'avinguda Madrid, amb un volum excessiu de vehicles, que seria necessari reduir. Al carrer Antoni de Capmany, els veïns exposaven que, tot i que és per a vianants, està ple de cotxes estacionats, fins i tot als passos de vianants. Concretament la comunitat de veïns del número 25 d'aquell carrer, veu necessària la col·locació de coixins berlinesos per reduir la velocitat dels vehicles al seu pas per aquell punt.

Preocupa també la presència de patins a la rambla Badal i Rambla Brasil, cosa que genera intranquil·litat i algun accident amb vianants.

Pel que fa al **transport públic**, subratllen la necessitat que aquest connecti els punts importants del barri i del districte. Així, recorden que tant el Districte de Sants-Montjuïc com TMB es van comprometre a acostar la línia V1 fins al CAP Roger, així com a implementar un bus de barri (inexistent en l'actualitat) que pugui permetre millorar l'accés a l'Estació de Sants.

En relació amb la **cobertura de les vies**, que es va inaugurar l'any 2016, ha esdevingut per al barri tant una millora com una font de nous problemes, alhora que ha suposat una consolidació de la barrera que suposen les vies. Pel que fa a la divisió de barris existent actualment, i a la qual contribueix aquesta barrera física, consideren que no s'ajusta al sentir del veïnat de Sants-Badal, que se segueix considerant de Sants.

A l'entorn de la cobertura de les vies, es donen molts problemes d'**incivisme**, amb punts amb presència de persones a l'espai públic a la nit i a la matinada, que fan *botellons* i que generen sorolls que dificulten el descans del veïnat. A més, també són espais utilitzats per a la pràctica de *l'skate*. Respecte d'aquesta situació, que roman sense solució des de fa anys, en el darrer Consell de Barri, el regidor del Districte va informar que hi hauria més presència de la Guàrdia Urbana a l'espai i que es retirarien bancs d'alguns punts.

Exposen que no es pot esperar que l'actuació a través de sancions i intervencions policials pugui comportar una millora d'aquesta situació, sinó que és necessari fer campanyes de civisme, i fomentar la **inclusió dels joves del barri**. El fet que no hi hagi casal de joves, ni espais on puguin realitzar activitats, sumat al fet que moltes de les persones joves del barri hi han accedit pels preus dels lloguers, no faciliten la pertinença al barri, cosa que de retruc pot comportar problemes d'incivisme. Afegeixen que actualment hi ha quatre agents cívics per tot el districte, molt gran quant a extensió i amb molts punts crítics disseminats pel territori, de manera que són insuficients i els resultats de la seva tasca són poc perceptibles.

Quant a la **seguretat** al barri, expressen que en els darrers anys ha millorat la dinàmica existent anteriorment al voltant del consum de drogues. No obstant això, s'han donat moltes sostraccions de telèfons mòbils a la rambla Badal, motiu pel qual els Mossos d'Esquadra han estat patrullant amb regularitat per aquella via.

Una altra qüestió que plantegen es que troben a faltar **manteniment** en els pocs espais enjardinats que hi ha a la rambla Brasil i rambla Badal, així com **àrees d'esbarjo per a gossos**.

Finalment, pel que fa a les **relacions amb el Districte de Sants**, mostren la seva disconformitat amb l'actuació del Districte, atès que consideren que no hi han criteris de millora per al barri, ni en matèria d'urbanisme ni d'equipaments. Afegeixen que la informació que es trasllada a la ciutadania no és prou transparent. Com a exemple, exposen que a l'antic espai de Virutex, es construirà una residència d'estudiants de sis pisos d'alçada, sobre la qual cosa no s'havia informat el veïnat, que pensava que aquest espai era una bona oportunitat per guanyar equipaments per al barri.

Com a aspectes positius es destaquen:

- La creació dels nous equipaments del carrer Roger.
- El projecte de reurbanització de la plaça Olivereta.
- La implicació de la xarxa veïnal per organitzar-se davant de les necessitats sobrevingudes amb la Covid-19.

Consideració final

Un cop feta la vista, tenint en compte els aspectes observats i els comentaris realitzats per l'Associació de Veïns Badal-Brasil-La Bordeta, la síndica destaca com a aspectes a millorar per part del Districte de Sants-Montjuïc, els següents:

- Atendre el veïnat en la seva demanda d'equipaments i espais verds per al barri, determinant quins són els recursos necessaris i realitzant una previsió al respecte, amb les actuacions que esdevinguin necessàries.
- Valorar la proposta del Pla de barris per a Sants-Badal, tenint en compte l'especial configuració socioeconòmica del barri,
- Impulsar actuacions amb el veïnat més jove, als efectes d'inclusió social i pertinença al barri.

M. Assumpció Vilà i Planas

- Actuar de forma immediata davant del perill que suposa la presència d'amiant a la confluència dels carrers Roger, Joan de Sada i Fisas.
- Revisar la mobilitat del districte i impulsar les actuacions adients per tal de pacificar el transit al barri i millorar la qualitat de l'espai públic.
- Desenvolupar les accions necessàries per dur a terme la preceptiva cura i conservació del patrimoni històric present al barri.
- Revisar la situació de possible incivisme i promoure les accions necessàries.
- Seguir avançant en qualitat democràtica, pel que fa a l'escolta, la participació i la informació pública, per part del Districte de Sants-Montjuic.

D'aquestes consideracions s'informarà la Regidoria del Districte de Sants-Montjuic, per tal que siguin tingudes en consideració a l'hora de definir l'acció de govern i millorar la situació del barri en els aspectes comentats. Aquest fet serà posat en coneixement de l'entitat veïnal que ha acompanyat la síndica en la visita.

De la present actuació d'ofici, també se'n donarà compte al Consell Plenari en l'informe anual complementari.

Barcelona, 4 d'agost de 2021